

Rada
Evropské unie

Brusel 24. března 2017
(OR. en)

7802/1/06
REV 1 DCL 1

CRIMORG 57

ODTAJNĚNÍ

Dokument:	ST 7802/1/06 REV 1 RESTREINT UE/EU RESTRICTED
Ze dne:	7. června 2006
Nový status:	veřejné
Předmět:	HODNOTÍCÍ ZPRÁVA O TŘETÍM KOLE VZÁJEMNÝCH HODNOCENÍ <u>„VÝMĚNY INFORMACÍ A ZPRAVODAJSTVÍ MEZI EUROPOLEM A ČLENSKÝMI STÁTY A MEZI ČLENSKÝMI STÁTY NAVZÁJEM“</u> ZPRÁVA O ČESKÉ REPUBLICE

Delegace naleznou v příloze odtajněné znění výše uvedeného dokumentu.

Znění tohoto dokumentu je totožné s předchozím zněním.

RESTREINT UE

RADA
EVROPSKÉ UNIE

Brusel 7. června 2006

7802/1/06
REV 1

RESTREINT UE
CRIMORG 57

HODNOTÍCÍ ZPRÁVA
O TŘETÍM KOLE VZÁJEMNÝCH HODNOCENÍ
„VÝMĚNY INFORMACÍ A ZPRAVODAJSTVÍ MEZI EUPOLEM A ČLENSKÝMI
STÁTY A MEZI ČLENSKÝMI STÁTY NAVZÁJEM“

ZPRÁVA O ČESKÉ REPUBLICCE

RESTREINT UE

OBSAH

1.	ÚVOD.....	3
2.	OBECNÉ INFORMACE A STRUKTURY	4
3.	VNITŘNÍ ORGANIZACE VÝMĚNY INFORMACÍ.....	11
4.	VNĚJŠÍ VÝMĚNA INFORMACÍ.....	13
5.	VÝMĚNA INFORMACÍ MEZI ČLENSKÝMI STÁTY A EUPOLEM.....	15
6.	HODNOCENÍ VYPRACOVANÉ TÝMEM ODBORNÍKŮ	19
7.	OBECNÉ ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ TÝMU ODBORNÍKŮ.....	39
	PŘÍLOHY	
	PŘÍLOHA A: Programme of visits.....	42
	PŘÍLOHA B: List of persons met.....	43
	PŘÍLOHA C: List of abbreviations	45

RESTREINT UE

1. ÚVOD

Po přijetí společné akce dne 5. prosince 1997 byl zaveden mechanismus pro hodnocení toho, jak jsou na vnitrostátní úrovni uplatňovány a prováděny mezinárodní závazky v boji proti organizované trestné činnosti.

Pokud jde o návrh předložený švédskou delegací a přijatý předsednictvím za účelem hodnocení poskytování informací a zpravodajství Europolu a výměny informací a zpravodajství mezi členskými státy, multidisciplinární skupina tento návrh přijala na svém zasedání ve dnech 3. a 4. června 2002.

Na svém zasedání dne 3. prosince 2002 multidisciplinární skupina schválila dotazník o třetím kole vzájemných hodnocení na téma „výměna informací a zpravodajství mezi Europolem a členskými státy a mezi členskými státy navzájem“.

Po diskusi na zasedání multidisciplinární skupiny dne 9. ledna 2003 byl přijat seznam uvádějící pořadí, v jakém budou členské státy navštěvovány. Česká republika je devatenáctým členským státem hodnoceným během třetího kola hodnocení.

Dotazníky a cíle tohoto hodnocení jsou uvedeny v dokumentu 11679/3/02 REV 3 CRIMORG 71.

Provedením hodnocení, které proběhlo ve dnech 22. až 24. listopadu 2005, byli pověřeni tito odborníci: Eva BOUDOVÁ (Slovenská republika), Antonio COLACICCO (Itálie) a Bernd SCHULZ-ECKHARDT (Německo). Přítomni byli rovněž dva pozorovatelé, Michael MERKER (Komise) a Erik LANGHOFF (Europol), spolu s generálním sekretariátem Rady.

Hodnotící tým připravil s pomocí sekretariátu Rady následující zprávu, na základě poznámek a závěrů odborníků týmu, jakož i odpovědí českých orgánů uvedených v dotazníku.

RESTREINT UE

Zpráva se nejprve zabývá obecnými informacemi a strukturou (2), dále vnitřní organizací výměny informací (3) a vnější výměnou informací (4) a poté se podrobněji věnuje Europolu (5). V poslední kapitole uvádějí odborníci celkové a technické hodnocení a poté předkládají několik doporučení, jak posílit spolupráci a účinnost výměny informací v rámci České republiky a s jinými členskými státy a Europolem.

2. OBECNÉ INFORMACE A STRUKTURY¹

2.1. PRÁVNÍ ZÁKLAD

2.1.1. Zákony a nařízení

Policie České republiky uskutečňuje výměnu informací a spolupracuje s donucovacími orgány jiných států na základě tohoto obecného rámce:

- Zákon č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky.

Tento zákon stanoví například podmínky pro předávání osobních údajů do zahraničí (§ 42 písm. k) nebo podmínky pro zpracování údajů (§ 42 písm. g) a následující). § 42 písm. k) stanoví, že:

1) Policie předá osobní údaje jiným orgánům nebo osobám,

a) stanoví-li tak zvláštní zákon,

b) je-li to ve prospěch osoby, k níž se osobní údaje vztahují, a tato osoba dala k předání souhlas nebo lze její souhlas na základě okolností důvodně předpokládat, nebo

c) je-li předání osobních údajů nezbytné k odstranění bezprostředního závažného ohrožení bezpečnosti osob nebo veřejného pořádku.

2) Policie předá podle odstavce 1 osobní údaje na základě písemné žádosti, která musí obsahovat účel, pro který mají být osobní údaje předány. V případě podle odstavce 1 písm. c) lze předat osobní údaje i bez žádosti.

6) Do zahraničí lze předat osobní údaje mezinárodní organizaci Interpol nebo za podmínek stanovených v odstavci 1 písm. a) až c) mezinárodní policejní organizaci nebo zahraničnímu bezpečnostnímu sboru, a to i bez žádosti.

¹ Tato část zprávy je založena částečně na odpovědích uvedených v dotazníku a částečně na dokumentech poskytnutých českými orgány.

RESTREINT UE

Příslušná ustanovení zákona o Policii České republiky týkající se ochrany údajů byla do zákona vložena v souvislosti s přípravou smlouvy o spolupráci mezi Českou republikou a Europolem (podepsanou dne 5. března 2002).

Pokud jde o výše uvedené ustanovení § 42 písm. k), české orgány se domnívají, že představuje vyhovující základ pro výměnu informací. Podmínka stanovená v odst. 1 písm. c) bude v konkrétních případech téměř vždy splněna.

- Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů

Tento zákon je obecnou úpravou pro ochranu údajů v České republice. Příslušná ustanovení zákona o Policii České republiky jsou obsažena v tomto zákoně.

2.1.2. Dvoustranné dohody

Rámec stanovený zákonem o policii však doplňují dvoustranné a mnohostranné smlouvy nebo dohody uzavřené na úrovni vlády nebo resortů, neboť policie České republiky může při plnění svých úkolů také postupovat podle dvoustranných nebo mnohostranných úmluv (dohod), které byly schváleny Parlamentem České republiky, ratifikovány a zveřejněny ve Sbírce mezinárodních smluv. Česká republika uzavřela na úrovni vlády nebo resortů řadu dvoustranných dohod s jinými zeměmi, které upravují policejní spolupráci zejména v oblasti boje proti závažným formám kriminality a které obsahují ustanovení o výměně informací.

2.1.2.1. S členskými státy

Byly uzavřeny tyto dohody s těmito členskými státy:

Rakousko (dohoda)

Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Rakouské republiky o spolupráci při předcházení a odhalování soudně trestných činů a zajišťování bezpečnosti silniční dopravy, podepsaná dne 21. června 1988

Rakousko (dohoda)

Dohoda o policejní spolupráci a o druhém dodatkovém protokolu k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních ze dne 20. dubna 1959

RESTREINT UE

Kypr (meziresortní dohoda)

Dohoda o spolupráci mezi ministerstvem vnitra České a Slovenské federativní republiky a ministerstvem vnitra Kyperské republiky, podepsaná dne 7. prosince 1992

Francie (dohoda)

Dohoda o spolupráci v oblasti policie, veřejného pořádku a veřejné správy, podepsaná dne 2. dubna 1997

Německo (smlouva)

Smlouva o spolupráci policejních orgánů a orgánů působících při ochraně státních hranic v příhraničních oblastech, podepsaná dne 19. září 2000 (č. 91/2000 Sb.m.s.)

Německo (smlouva)

Smlouva o dodatcích k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959, podepsaná dne 2. února 2000 (č. 68/2002 Sb.m.s.)

Německo (dohoda)

Dohoda mezi vládou České a Slovenské federativní republiky a vládou Spolkové republiky Německo o spolupráci v boji proti organizované kriminalitě, podepsaná dne 13. září 1991

Maďarsko (dohoda)

Dohoda o spolupráci v boji proti terorismu, při potlačování nedovoleného obchodu s omamnými a psychotropními látkami a organizovaného zločinu, podepsaná dne 16. února 1996

Itálie (dohoda)

Dohoda o spolupráci v boji proti terorismu, organizovanému zločinu a nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, podepsaná dne 22. března 1999 (č. 37/2000 Sb.m.s.)

Lotyšsko (dohoda)

Dohoda o spolupráci v boji proti terorismu, nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami a organizovanému zločinu, podepsaná dne 14. listopadu 2000 (č. 44/2001 Sb.m.s.)

RESTREINT UE

Litva (meziresortní dohoda)

Dohoda o spolupráci mezi ministerstvem vnitra České republiky a ministerstvem vnitra Litevské republiky, podepsaná dne 29. března 1996

Polsko (meziresortní dohoda)

Dohoda o spolupráci mezi federálním ministerstvem vnitra České a Slovenské federativní republiky a ministerstvem vnitra Polské republiky, podepsaná dne 5. září 1991

Slovenská republika (smlouva)

Smlouva o spolupráci v boji proti trestné činnosti, při ochraně veřejného pořádku a při ochraně státních hranic, podepsaná dne 27. ledna 2004 (č. 26/2005 Sb.m.s.)

Slovinsko (dohoda)

Dohoda o spolupráci při potlačování nedovoleného obchodu s omamnými a psychotropními látkami a organizovaného zločinu a boji proti terorismu, podepsaná dne 22. května 1998

Spojené království (memorandum o porozumění)

Ujednání mezi vládou České a Slovenské federativní republiky a vládou Spojeného království Velké Británie a Severního Irska o spolupráci v otázkách boje proti terorismu, obchodování s narkotiky a organizovanému zločinu a v obecných otázkách bezpečnostní praxe, podepsané dne 23. července 1990

U těchto dohod probíhá v současné době ratifikační proces:

Polsko (dohoda)

Dohoda o spolupráci v boji proti trestné činnosti, při ochraně veřejného pořádku a při ochraně státních hranic.

RESTREINT UE

2.1.2.2. Se státy, které nejsou členy EU

Česká republika uzavřela dvoustranné dohody o policejní spolupráci s těmito zeměmi:

Bulharskem (podepsaná dne 17.3.1999), Chile (podepsaná dne 23.9.1996), Chorvatskem (podepsaná dne 30.11.1999), Kazachstánem (podepsaná dne 9.4.1998), Kyrgyzstánem (podepsaná dne 8.4.1998), Moldavskem (podepsaná dne 7.8.2003), Rumunskem (podepsaná dne 13.11.2001), Ruskem (podepsaná dne 21.4.1997), Švýcarskem (podepsaná dne 31.5.2005), Tuniskem (podepsaná dne 10.5.1999), Tureckem (podepsaná dne 17.1.1997), Ukrajinou (podepsaná dne 30.6.1997) a Uzbekistánem (podepsaná dne 17.6.1998).

2.2 STRUKTURY

Českými donucovacími orgány s pravomocemi v oblastech působnosti Europolu je policie a celní správa.

2.2.1 Česká policie

Policie České republiky byla zřízena jako ozbrojený bezpečnostní sbor¹, který plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti a další úkoly v rozsahu a způsobem stanovenými právními předpisy.

Plní mimo jiné tyto úkoly:

- chrání bezpečnost osob a majetku
- spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, a byl-li porušen, činí opatření k jeho obnovení
- vede boj proti terorismu
- odhaluje trestné činy a zjišťuje jejich pachatele;
- provádí vyšetřování trestných činů, atd.

Struktura policie je centralizovaná. Policii tvoří Policejní prezidium České republiky, které řídí její činnost, specializované útvary s působností na celém území České republiky (které také mají krajské pobočky/expozitury) a útvary s územně vymezenou působností².

¹ Zákon č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky.

² Sedm krajů + hlavní město Praha.

RESTREINT UE

V čele Policejního prezidia stojí policejní prezident, který je nadřízeným všech policistů. Policejního prezidenta jmenuje a odvolává ministr vnitra se souhlasem vlády České republiky. Policejní prezident odpovídá za činnost policie ministrovi vnitra.

Krajské útvary, výjimečně obvodní útvary, a zejména útvary s působností na celém území republiky¹ mají pravomoci v trestné činnosti spadající do oblastí působnosti Europolu.

2.2.2.1. Odbor mezinárodní policejní spolupráce

V rámci Policejního prezidia byl zřízen Odbor mezinárodní policejní spolupráce.

Struktura tohoto odboru, jenž je ústředím pro všechny formy mezinárodní spolupráce v rámci policie České republiky a jehož součástí je Česká národní jednotka Europolu, je následující:

- Národní ústředna Interpolu
- Národní jednotka Europolu
- Národní centrála Sirene
- Oddělení pro zahraniční styky
- Organizační a metodická skupina

2.2.2. Celní správa

Generální ředitelství cel je dalším donucovacím orgánem zabývajícím se trestnou činností, která je v oblasti působnosti Europolu. Ředitelství působí při ministerstvu financí a není součástí českých policejních struktur.

¹ Zejména Útvar odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality, Útvar odhalování korupce a finanční kriminality, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu a Národní protidrogová centrála.

RESTREINT UE

2.2.3. Výbor pro zpravodajskou činnost

Tento výbor je stálým pracovním výborem Bezpečnostní rady státu a spadá do působnosti vlády České republiky. Předsedou výboru je předseda vlády. Výkonným místopředsedou je ministr vnitra, který řídí činnost Výboru pro zpravodajskou činnost, pokud předseda nerozhodne jinak. Členy jsou ředitelé všech zpravodajských služeb, ministr vnitra a zástupci ministerstva obrany a ministerstva zahraničních věcí; na schůzi výboru může být přizván policejní prezident.

Hlavním úkolem Výboru pro zpravodajskou činnost je koordinace činností zpravodajských služeb České republiky a plánování opatření k zajištění zpravodajské činnosti a spolupráce státních orgánů, které získávají, shromažďují a vyhodnocují informace nezbytné pro zajištění bezpečnosti České republiky. Výbor se také zabývá strategickou analýzou týkající se všech svých členů a připravuje strategické a koncepční materiály. Výbor samostatně nevyvíjí zpravodajskou činnost.

2.2.4. Společná zpravodajská skupina

Společná zpravodajská skupina byla ustavena jako stálý pracovní orgán Výboru pro zpravodajskou činnost¹. Jejím účelem je zajišťovat výměnu zpravodajských informací, jakož i koordinaci mezi zpravodajskými službami, policií, ministerstvem vnitra a ministerstvem zahraničních věcí.

Jejími členy jsou zástupci všech zpravodajských služeb České republiky, policie (Útvaru služby kriminální policie a vyšetřování, Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu), ministerstva vnitra a ministerstva zahraničních věcí. Předseda Společné zpravodajské skupiny je pracovníkem Úřadu vlády České republiky.

Se souhlasem předsedy skupiny je rovněž možné přizvat na její jednání zástupce orgánů, které nejsou jejími členy. Jednání skupiny se mohou účastnit pouze osoby s platným osvědčením o bezpečnostní prověrce. Podle statutu svolává jednání Společné zpravodajské skupiny její předseda pravidelně jednou měsíčně (v praxi se skupina schází jednou za tři týdny). Zaměření jednání vyplývá z konkrétních požadavků jejích členů nebo ze zadání Kolegia ředitelů zpravodajských služeb.

¹ Na základě usnesení Výboru pro zpravodajskou činnost č. 121 ze dne 10. března 2005 o standardizaci a statutu Společné zpravodajské skupiny a formálního přijetí dne 6. června 2005 usnesením č. 54 Bezpečnostní rady státu o statutu Společné zpravodajské skupiny.

RESTREINT UE

Společná zpravodajská skupina může v případě hrožících mezinárodních krizí nebo již vzniklých mimořádných bezpečnostních situací vytvářet *ad hoc* pracovní týmy k informační podpoře jejich řešení.

Pokud jde o pracovní metody skupiny, výměna informací probíhá ústní i písemnou formou. Rovněž se vyměňují informace o kriminálním zpravodajství a o konkrétních trestních případech, zejména mezi policií a Bezpečnostní informační službou (vnitřní bezpečnostní službou).

3. VNITŘNÍ ORGANIZACE VÝMĚNY INFORMACÍ

3.1 PRÁVNÍ RÁMEC

V rámci uskupení českých donucovacích orgánů neexistuje žádné ústředí určené ke shromažďování a šíření informací; jednotliví partneři se však vzájemně znají a v konkrétních případech spolupracují.

Spolupráce mezi celní správou a policií je upravena dohodou mezi ministerstvem financí a ministerstvem vnitra o vzájemné pomoci a spolupráci ze dne 24. října 1994. Existuje řada prováděcích protokolů této dohody:

Článek 3 protokolu č. 1 z roku 1997 stanoví, že „podle operativních prostředků vytváří policie a celní správa společné pracovní týmy a uskutečňuje společná jednání.“

Dodatek č. 2 k tomuto protokolu uvádí, že v rámci Policie České republiky je útvarem určeným ke spolupráci s určeným útvarem ministerstva financí v záležitostech týkajících se drogové trestné činnosti Národní protidrogová centrála. V rámci ministerstva financí (Generálního ředitelství cel) je určeným útvarem odbor pátrání. V praxi jsou společné týmy ustavovány *ad hoc*, pokud taková potřeba z určitého případu vyplývá, a jejich trvání se liší v závislosti na daném případě.

Dodatek č. 3 k protokolu se zabývá společným analytickým pracovištěm policie a celní správy, národním kontaktním místem. Národní kontaktní místo bylo zřízeno v rámci Národní protidrogové centrály dne 1. března 2003.

RESTREINT UE

K jeho úkolům zejména patří: shromažďovat a analyzovat statistické údaje pro národní monitorovací středisko pro koordinaci protidrogové politiky při Úřadu vlády, pro Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) a další celosvětové nebo evropské systémy; podporovat koordinaci činností obou stran (celní správy a policie) v trestním řízení v případech souvisejících s omamnými a psychotropními látkami a prekurzory; přispívat ke společnému přístupu obou stran k boji proti zneužívání omamných a psychotropních látek a prekurzorů na mezinárodní úrovni; analyzovat a vyměňovat informace nezbytné pro plnění úkolů obou stran.

„Prováděcí protokol o postupech vzájemného využívání určitých informačních systémů provozovaných celní správou a policií České republiky¹“ ze dne 9. září 2005 obsahuje ustanovení upravující:

- a) vzájemný přístup do databází celní správy a policie ČR na základě písemné žádosti
- b) vzájemný přístup prostřednictvím telefonické žádosti po udání hesla nebo
- c) vzájemný přímý přístup do databází prostřednictvím centrálního serveru celní správy nebo policie ČR.

Úkoly střediska nepřetržitě vykonávají policisté z Národní protidrogové centrály a příslušníci celní správy z odboru pátrání Generálního ředitelství cel.

Dodatek č. 4 k protokolu stanoví podmínky pro poskytování informací z databází ministerstva vnitra, policie a celní správy druhé straně.

¹ Informace o tomto protokolu byla poskytnuta po uskutečnění hodnotící návštěvy. Protokol upravuje přístup do policejních databází v případě: hledaných motorových vozidel, pohřešovaných nebo hledaných osob, osob významných pro policii, držitelů střelných zbraní a povolení k držení střelné zbraně, odcizených uměleckých předmětů, cizinců atd. a přístup do databází celní správy, týkající se závazných informací celního sazebníku, dlužníků na celních poplatcích atd. V tomto okamžiku má z technických důvodů přímý přístup do policejní databáze pouze celní správa.

4. VNĚJŠÍ VÝMĚNA INFORMACÍ

4.1. PROCES VÝMĚNY ÚDAJŮ

K výměně informací s Europolem využívá Česká republika Národní jednotku Europolu a styčných důstojníků Europolu.

Kromě styčných důstojníků Europolu jsou k výměně informací s jinými členskými státy, třetími státy a Interpolem využívány přímé dvoustranné kontakty a styční důstojníci.

Dalšími kanály pro výměnu informací jsou:

- Styčný úřad, který je využíván od roku 2004, kdy byla Česká republika na tento kanál napojena. K tomuto kanálu má přístup Útvar pro odhalování organizovaného zločinu.
- Informační systém TOMAS Policejní pracovní skupiny proti terorismu, do nějž se Česká republika zapojila v červnu roku 2002. K tomuto systému má opět přístup Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, který slouží jako kontaktní místo pro komunikaci prostřednictvím tohoto kanálu pro celý policejní sbor.

4.2. VOLBA KOMUNIKAČNÍHO KANÁLU

Volba komunikačního kanálu se provádí na základě těchto hlavních kritérií:

- účel výměny informací; příslušná oblast trestné činnosti nebo místo, z nějž jsou informace požadovány nebo kam jsou předávány,
- rychlost, kvalita a složitost, pokud jde o požadované informace,
- předchozí zkušenosti pracovníků zabývajících se daným případem.

Někdy se používá několika kanálů současně v zájmu poskytnutí co nejvíce komplexních odpovědí. Národní styčný důstojník Europolu je používán k výměně informací jak o obecných záležitostech, tak o analytických pracovních souborech.

Kromě výjimečných případů se obvykle nerozlišuje mezi dvoustrannými a mnohostrannými případy. Místní útvary se častěji zabývají dvoustrannými případy, v nichž většinou dávají přednost přímým kontaktům se zahraničními kolegy. Útvary s celostátní působností také někdy dávají přednost přímým kontaktům ve dvoustranných případech; v mnohostranných případech volí Europol nebo Interpol.

RESTREINT UE

Vzhledem ke krátké existenci České národní jednotky Europolu se stále ještě velké množství korespondence týkající se vyšetřování trestné činnosti vyřizuje prostřednictvím Interpolu. České donucovací orgány komunikují s kolegy v jiných členských státech zejména prostřednictvím e-mailu a přímých osobních schůzek, které se konají na českém nebo cizím území. Zejména v určitých případech se stejně jako v minulosti dosud upřednostňuje přímá komunikace se sousedy. Tento rys se velmi silně projevuje u místních donucovacích orgánů, které často potřebují být v kontaktu s kolegy ze sousedních zemí za účelem výměny informací o probíhajícím vyšetřování trestné činnosti. Za velmi užitečnou je rovněž považována komunikace se styčnými důstojníky.

Čeští úředníci považují výměnu informací s Europolem prostřednictvím styčného úřadu za výrazně rychlejší než při využívání kanálů Interpolu. Všechny české informační kanály jsou slučitelné a chráněné bezpečnostními branami, atd.

4.3. SÍŤ ČESKÝCH STYČNÝCH DŮSTOJNÍKŮ

4.3.1. Styční důstojníci umístění v zahraničí

Čeští styční důstojníci jsou umístěni v Ruské federaci, na Ukrajině, na Slovensku a v Europolu; Zpravodajští styční důstojníci jsou umístěni v Bruselu (určení také pro Nizozemsko a Lucembursko), v Polsku a Rakousku.

4.3.2. Zahraniční styční úředníci

V České republice působí styční důstojníci z těchto zemí:

Německo, Švýcarsko, USA, Rumunsko, Itálie, Slovensko a Rakousko. Jsou zde také pracovníci působící v rámci mnoha jiných zastupitelských úřadů, kteří se intenzivně zabývají otázkami bezpečnosti (např. bezpečnostní ataše z Nizozemska). Někteří zahraniční pracovníci nejsou usazeni v České republice, ale do České republiky přijíždějí pravidelně nebo podle potřeby (Spojené království).

RESTREINT UE

5. VÝMĚNA INFORMACÍ MEZI ČLENSKÝMI STÁTY A EUROPOLEM

5.1. PROCES VÝMĚNY ÚDAJŮ

Česká republika není schopna poskytnout statistické údaje o výměně informací s dalšími členskými státy, neboť donucovací orgány nejsou povinny tyto údaje uchovávat.

České orgány považují za nejvíce užitečné a účinné takové výměny informací, které se uskutečňují prostřednictvím přímých osobních kontaktů a styčných důstojníků. Jednotlivé útvary mají obvykle různé zkušenosti s jednotlivými státy. Nesmírně důležitá je ochota sdílet informace s jinými státy. Kvalita spolupráce také závisí na tom, zda mezi Českou republikou a dotyčnou zemí existuje dvoustranná dohoda. Velmi dobré zkušenosti jsou zejména se spoluprací s Německem, která je na takové dohodě založena. Obecně vzato zaznamenala Česká republika od svého vstupu do EU zlepšení kvality toku informací.

Partnery útvarů s regionální působností jsou nejčastěji partneři ze sousedních států. Pokud jde o útvary s celostátní působností, jejich partneři se liší případ od případu, nicméně nejběžnějšími partnery české policie jsou jejich protějšky ze sousedních zemí. Tato situace se však neustále vyvíjí. Velmi důležité jsou také „tranzitní“ země, přes jejichž území se uskutečňuje přeprava a dodávky.

5.2. OCHRANA ÚDAJŮ

České orgány uvádějí, že při výměně informací se nevyskytují žádné závažné problémy způsobené právními předpisy na ochranu údajů. Bezpečnost informací předávaných Europolu je zajišťována kódy pro nakládání s informacemi a samozřejmě technickými prostředky na ochranu informačních kanálů. Kódy pro nakládání s informacemi chrání informační zdroj a bezpečnost informací. Kromě toho tyto kódy umožňují zavést přístupová práva a zajišťují dodržování právních podmínek v rámci každého členského státu. Taková omezení a povolení jsou v každodenní praxi používána při mnoha činnostech v souvislosti s výměnou údajů.

RESTREINT UE

5.3. KLASIFIKACE ÚDAJŮ

Podle českého zákona o ochraně utajovaných informací existují čtyři stupně utajení: vyhrazené, důvěrné, tajné, přísně tajné¹. Česká národní jednotka Europolu má zabezpečenou pracovní zónu pro zpracování údajů až do stupně důvěrné. Všichni pracovníci národní jednotky Europolu mají doklad o bezpečnostní způsobilosti na stupni důvěrné; vedoucí národní jednotky Europolu na stupni tajné. Důvěrné informace se v současné době předávají pouze osobně.

5.4. INSTITUCIONALIZOVANÁ SPOLUPRÁCE S JINÝMI ČLENSKÝMI STÁTY

V příhraničních oblastech bylo zřízeno několik koordinačních středisek v zájmu usnadnění kontaktu s partnery sousedních zemí. Velmi dobře funguje spolupráce s Německem na základě smlouvy o spolupráci policejních orgánů a orgánů působících při ochraně státních hranic v příhraničních oblastech². Na základě této smlouvy byla dne 1. září 2002 ustavena skupina pro komunikaci s německou policií (v rámci západočeské policejní správy - Plzeň). Skupina zajišťuje konzultační služby a součinnost pro českou policii během vzájemné spolupráce s Německem.

Existuje také kontaktní místo této skupiny pro komunikaci s německou policií, které se nachází ve Furth im Wald (Německo). Díky přímému přístupu do policejních databází vyřizuje uvedené kontaktní místo dotazy týkající se informací o majitelích vozidel, dokladech, místu pobytu osob, totožnosti osob, majitelích telekomunikačních zařízení atd., a to ve velmi krátké době.

Dále je zde skupina pro komunikaci s německou a polskou policií, která byla ustavena severočeskou policejní správou. Tato skupina plní úkoly v oblasti koordinace, plánování a analýzy.

Od 1. ledna 2003 působí v Liberci pobočka této skupiny a spolupracuje s německou (saskou) a polskou policií, zejména v oblasti Liberce, Jablonce nad Nisou a České Lípy.

Europol není do komunikačních procesů výše uvedených skupin zapojen, neboť povaha výměny informací nespadá do oblasti působnosti Europolu.

¹ Zákon č. 148/1998 Sb. o ochraně utajovaných skutečností. Po uskutečnění hodnotící návštěvy oznámily české orgány, že tento zákon byl nahrazen ke dni 1.1.2006 zákonem č. 412/2005 Sb.

² Podepsaná dne 19. září 2002 v Berlíně; vstoupila v platnost dne 1. srpna 2002; č. 91/2002 Sb.m.s.

RESTREINT UE

K četným kontaktům dochází rovněž mezi českou službou kriminální policie a vyšetřování a zemským úřadem trestního vyšetřování ve spolkové zemi Sasko. Vzhledem k neexistenci jazykové bariéry mezi Českou a Slovenskou republikou dochází na všech úrovních k častým přímým kontaktům mezi policejními orgány těchto dvou států.

5.5. NÁRODNÍ JEDNOTKA EUROPOLU

Česká národní jednotka Europolu je součástí Odboru mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia České republiky. Její předchůdce, skupina Europol, zahájila činnost v rámci Policejního prezidia dne 9. září 2002. Skupina Europol plnila úkoly vyplývající z Úmluvy o spolupráci mezi Českou republikou a Europolem. Po té, kdy Úmluva o Europolu vstoupila v České republice v platnost (dne 1. září 2004), se skupina Europol změnila na národní jednotku Europolu. Národní jednotka Europolu je vnitrostátním kontaktním místem mezi Europolem a vnitrostátními donucovacími orgány a má tuto strukturu:

- Vedoucí jednotky
- Skupina pro koordinaci a strategickou analýzu
- Skupina pro operativní činnost
- Skupina pro kriminální zpravodajství.

Pokud jde o technické prostředky, existuje přímé kryptograficky chráněné počítačové spojení s Europolem, 24/7, prostřednictvím styčné kanceláře, umožňující zasílat informace v kterémkoliv okamžiku. Kromě toho je k dispozici nepřetržitá služba mobilního telefonu, aby vnitrostátní donucovací orgány mohly národní jednotku Europolu v případě potřeby kdykoliv kontaktovat. Hlavní objem informací se vyměňuje během pracovní doby.

Komunikace probíhá prostřednictvím e-mailu nebo kurýra; mezi styčnými důstojníky je zprostředkována systémem info-ex.

Národní jednotka Europolu má přístup k databázím vnitrostátní policie, aby mohla plnit své každodenní úkoly, a je oprávněna přijímat, shromažďovat, zpracovávat a předávat informace. Neexistuje-li zvláštní úprava, národní jednotka Europolu žádá o informace v případě potřeby přímo od příslušných vnitrostátních útvarů.

RESTREINT UE

Národní jednotka Europolu nezaměstnává státní zaměstnance a národní jednotce Europolu nejsou přiděleni žádní styční důstojníci. Existuje však dohoda s ředitelstvím cel o trvalém přidělení jednoho styčného důstojníka národní jednotce Europolu. K tomu by mělo dojít v horizontu několika měsíců.

Pokud jde o probíhající vyšetřování, národní jednotka Europolu požaduje, aby byly příslušným způsobem používány kódy pro nakládání s informacemi. Informace musí být zajištěny před zneužitím, které by mohlo ohrozit vyšetřování.

Doba, kdy jsou informace předávány Europolu, se liší podle druhu vyšetřování; předávají se zejména v době, kdy vyšetřování dosud probíhá. Informace se vyměňují co nejrychleji s cílem umožnit účinné řešení trestného činu; před předáním Europolu musí být co možná nejvíce komplexní.

5.6. INFORMOVANOST O ÚLOZE A MANDÁTU EUROPOLU

Pořádají se informativní programy formou seminářů, kurzů a workshopů, na nichž vystupují pracovníci Europolu. Národní jednotka Europolu pořádá semináře z vlastního podnětu nebo reaguje na žádosti jednotlivých vnitrostátních orgánů. Také šíří informační materiály a provozuje intranetovou stránku jako zdroj informací.

5.7. ÚČAST V ANALYTICKÝCH PRACOVNÍCH SOUBORECH

V současné době se několik policejních útvarů (s celostátní působností) a celních orgánů účastní 13 analytických pracovních souborů. Všechny jsou považovány za užitečné a účast v nich vyplynula ze současné nutnosti bojovat proti určitým druhům trestné činnosti. Všechny analytické pracovní soubory jsou pro české orgány zajímavé, rozsah příspěvků však závisí na probíhajících vyšetřováních a zpravodajství, které je v příslušné oblasti k dispozici. Usilují však o to, aby v budoucnu těmto situacím předcházely, a to zvyšováním informovanosti o cílech a povinnostech v souvislosti s analytickými pracovními soubory.

Výměna informací a komunikace týkající se analytických pracovních souborů probíhá vždy prostřednictvím styčného úřadu a národní jednotky Europolu. Zástupci českých donucovacích orgánů se účastní jednání odborných a cílových skupin konaných pravidelně v Europolu za účelem výměny aktuálních informací v této oblasti.

5.8. VNÍMÁNÍ HODNOTY EUROPOLU

Česká republika má velmi dobré zkušenosti s analytickými pracovními soubory, neboť výměna aktuálních informací pomáhá dovést vyšetřování do úspěšného konce. V tomto ohledu analytické pracovní soubory hrají klíčovou úlohu a nelze je ničím nahradit. Vysoce hodnoceno je také zpracování strategických analýz, jako jsou situační zprávy, hodnocení rizik, zprávy obsahující včasné varování, analýzy zločinných společenství, atd. České úřady se domnívají, že nahrazení Zprávy o organizované trestné činnosti Posouzením hrozeb organizované trestné činnosti bude zanedlouho velmi přínosné. Jejich donucovací orgány oceňují vysokou kvalitu všech uvedených dokumentů, například obrazové přílohy a podrobný popis modus operandi.

Europol také představuje velmi důležitý zdroj poznatků v oblasti odborné přípravy a zejména v analytické činnosti.

6. HODNOCENÍ VYPRACOVANÉ TÝMEM ODBORNÍKŮ

6.1. ÚVOD

Česká republika je vnitrozemský stát o rozloze 78 866 km². Má společnou hranici v délce se čtyřmi členskými státy¹. Hlavním městem země je Praha, v níž z celkového počtu 10,5 milionu obyvatel žije kolem 1,2 milionu občanů. V této zemi působí přibližně 45 tisíc policistů a jeden policista tedy průměrně připadá na 233 obyvatel. Z hlediska správního je země rozdělena na 13 krajů a hlavní město Prahu; toto správní rozdělení se liší od obecné organizace policie a soudnictví, nadále uspořádaných podle bývalých krajských struktur (podle nich jsou rozděleny do osmi krajů, které tvoří sedm krajů a Praha). Některé policejní útvary s celostátní působností však mají další krajskou úroveň, a to šest nebo sedm krajských oddělení (expozitur).

6.2. ORGANIZACE HODNOCENÍ

Hodnotící tým se setkal s pracovníky ministerstva vnitra, Nejvyššího státního zastupitelství, Policie České republiky a Generálního ředitelství cel. Při návštěvě brněnské policie byly také získány informace o práci krajské pobočky Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu a obvodní policie a o jejich spolupráci s ústředními orgány.

¹ Německem na severozápadě, Polskem na severovýchodě, Rakouskem na jihu a Slovenskem na jihovýchodě.

RESTREINT UE

Tým se zaměřil na mezinárodní výměnu informací a kriminálního zpravodajství s Europolem a jinými členskými státy a rovněž se zajímal o vnitrostátní výměnu mezi různými institucemi a útvary působícími v oblasti boje proti závažné mezinárodní nebo organizované trestné činnosti v České republice.

Na základě prezentací a jednání na související témata získal hodnotící tým přehled o českých strukturách a organizacích v oblasti vymahatelnosti práva, se zvláštním důrazem na vnitrostátní a mezinárodní výměnu informací a kriminálního zpravodajství.

6.3. OBECNÉ POZNÁMKY

Česká republika nadále posiluje organizační rámec pro účinnou policejní práci; vytvořila zvláštní útvary a agentury pro boj proti závažné mezinárodní a organizované trestné činnosti, korupci, hospodářské kriminalitě a praní peněz.

V rámci reformy českých donucovacích orgánů byl původně samostatný Úřad vyšetřování začleněn do tzv. služby kriminální policie a vyšetřování. Pracovníci uvedli, že vzhledem k odlišným stylům práce nešlo o snadný proces, že však sloučení nemělo negativní vliv na probíhající práci. V rámci nové struktury bude kromě toho zaveden určitý pracovní postup.

Nejnovější částí reformy je projekt týkající se zřízení nového „Analytického a koordinačního centra pro strategické informace“. Cílem tohoto projektu je zlepšit tok informací, zejména pokud jde o analytické produkty pro účely strategického řízení, spolupráci a koordinaci a analýzu případů, mimo jiné zavedením nové komplexní koncepce řízení údajů.¹

¹ České orgány informovaly po uskutečnění hodnotící návštěvy o tom, že „od 1. prosince 2005 byl vytvořen zcela nový odbor v rámci Úřadu kriminální policie a vyšetřování. Je tvořen vybranými pracovníky z oblasti informačních technologií a analytiky, jejichž úkolem je dokončení projektu pokud jde o technické provedení integrace informačních systémů, výběr softwaru a hardwaru, a další technické a organizační záležitosti, které tento složitý a nákladný projekt obnáší.“

RESTREINT UE

6.4. ORGANIZACE STRUKTUR V OBLASTI VYMAHATELNOSTI PRÁVA

České struktury pro vymahatelnost práva, které působí v oblasti boje proti závažné a organizované trestné činnosti, se skládají z policie a celní správy; český Finanční analytický útvar je administrativním útvarem, nikoli donucovacím.

Ačkoliv podle odborníků je organizace a působnost jednotlivých českých donucovacích orgánů dobře strukturována a vyvážena, vyjádřili názor, že celková struktura není soudržná, neboť v ní chybějí účinná propojení. Reforma policie dosud hlavně řešila sloučení kriminální policie a vyšetřovatelů a nebyla ještě zcela dokončena. Podle názoru odborníků neproběhla tak hladce, jak uváděli někteří pracovníci. Reforma veřejné správy neřešila zjevnou nerovnováhu v odlišných krajských strukturách samosprávných celků a ve strukturách policie a soudnictví.

6.4.1. Policie

V České republice existuje pouze jedna policie, která je zřízena jako ozbrojený bezpečnostní sbor v působnosti ministerstva vnitra.

V čele policie stojí policejní prezident, kterého jmenuje ministr. Má čtyři náměstky, kteří odpovídají za:

- trestní řízení (neuniformovaná policie)¹.
- uniformovanou policii (včetně cizinecké a pohraniční policie)
- ekonomiku
- jiné záležitosti (včetně koordinace a koncepčního řízení a Odboru mezinárodní policejní spolupráce)

Organizační struktura má tři úrovně dozoru:

- Policejní prezidium
- 8 krajských správ (7 + 1 správa hl. m. Prahy)
- 80 okresních ředitelství.

¹ Služba kriminální policie a vyšetřování včetně Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, Útvaru odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality a Národní protidrogová centrála.

RESTREINT UE

Krajské správy a okresní ředitelství kopírují strukturu policejního prezidia, jsou zde však i útvary s celostátní působností, které mají šest ¹ krajských poboček, jejichž činnost řídí jejich příslušné správy².

6.4.1.1. Odbor mezinárodní policejní spolupráce

Tento odbor, který odpovídá obecně za veškeré mezinárodní vztahy české policie, byl zřízen v roce 1999 jakožto ústřední útvar pro mezinárodní policejní spolupráci určený ke koordinaci mezinárodní činnosti české policie³.

V odboru pracuje více než 110 pracovníků, odbor tvoří pět oddělení/jednotek:

- Národní ústředna Interpolu
- Národní jednotka Europolu
- Národní centrála SIRENE
- Oddělení pro zahraniční styky
- Organizační a metodická skupina

6.4.1.2. Útvar odhalování korupce a finanční kriminality

Zřízen v březnu roku 2003 jako specializovaný ústřední útvar se sedmi krajskými expoziturami. Jeho úkolem je odhalovat a vyšetřovat hospodářskou a finanční kriminalitu, korupci a některé další druhy trestné činnosti⁴ pod přímým dohledem státního zástupce z vrchního státního zastupitelství, nad nímž vykonává dohled státní zástupce odboru závažné hospodářské kriminality Nejvyššího státního zastupitelství. Útvar slouží jako jediný kontaktní bod pro českou policii ve vztahu k OLAF a má asi 300 pracovníků, ačkoliv odborný profil předchozí organizace byl převážně zachován převedením odborníků do nového útvaru.

¹ Tyto se liší od správní, soudní a obecné policejní organizace na úrovni krajů.

² např. Útvar odhalování korupce a finanční kriminality a Útvar pro odhalování organizovaného zločinu.

³ Včetně českých styčných důstojníků umístěných v zahraničí a příslušníků účastnících se mezinárodních mírových operací.

⁴ Genocida, obchod s lidskými orgány, sabotáže, vlastizrada, atd.

RESTREINT UE

6.4.1.3. Útvar odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality

Další útvar s celostátní působností zřízený v roce 2004 pro boj proti nejzávažnější daňové kriminalitě, financování terorismu a legalizaci nelegálních výnosů z trestné činnosti. Útvar má šest krajských expozitur a s pomocí přibližně 300 zaměstnanců provádí mimo jiné vyšetřování daňových trestných činů a legalizace nedovolených výnosů pocházejících z trestné činnosti. Mimo vyšetřování trestných činů spadajících do jeho působnosti provádí útvar složité finanční vyšetřování pro útvary s celostátní působností, čímž jim napomáhá s vysledováním a zajištěním nedovolených výnosů z trestné činnosti.

6.4.1.4. Útvar pro odhalování organizovaného zločinu

Existuje od roku 1989 jako ústřední útvar se šesti krajskými expoziturami a celorepublikovou působností. Jeho úkolem je vyšetřovat konkrétní trestné činy a struktury (např. obchod s lidmi/nedovolené překročení státní hranice, padělání a pozměňování peněz a terorismus/extremismus). Útvar vytvořil vnitrostátní kontakty (státní zastupitelství/celní správa/zpravodajská služba), jakož i mezinárodní kontakty za účelem výměny informací a spolupráce.

6.4.1.5. Národní protidrogová centrála (NPC)

Národní protidrogová centrála byla vytvořena v roce 2001 jako ústřední útvar pro boj se závažnou organizovanou výrobou drog a nedovoleným obchodováním s nimi. Odpovídá za mezinárodní operativní a metodickou spolupráci v oblasti drog a prekurzorů. Útvar se skládá ze šesti krajských poboček a zaměstnává přibližně 200 policistů. Útvar těsně spolupracuje s celní správou. Jeho zástupci se účastní rozličných mezinárodních pracovních skupin a organizací a útvar slouží jako kontaktní bod se zahraničními policejními složkami v příslušné oblasti.

6.4.2. Celní správa

Celní správa České republiky má tři úrovně s ústředním ředitelstvím v Praze, osmi krajskými ředitelstvími a 54 místními celními úřady a zaměstnává přibližně 7 tisíc osob. Součástí organizační struktury jsou i mobilní pohraniční a letištní útvary, jakož i odbor pátrání. Tento posledně uvedený odbor působí jako výkonný orgán v těchto oblastech:

- celních a daňových podvodů
- šíření zbraní
- nedovoleného obchodu se zbraněmi
- porušování práv k duševnímu vlastnictví/práv k ochranné známce
- nedovoleného obchodu/podloudnictví se zbožím DPH (např. ropy, cigaret) nebo zemědělskými komoditami.

RESTREINT UE

Vyšetřování organizované trestné činnosti je prováděno pouze v počáteční fázi pod dozorem státního zastupitelství a poté je neprodleně předáno policii k dalšímu šetření.

6.4.3. Finanční analytický útvar

Tento útvar, zřízený jako administrativní útvar v červenci roku 1996 v rámci ministerstva financí, vykonává svoji činnost pod přímým dohledem náměstka ministra financí. Jeho výhradním kontaktním místem pro výměnu informací s českými donucovacími orgány je Útvar odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality (viz 6.4.1.3.).

6.5. DATABÁZE

6.5.1. Policejní databáze

V rámci Policejního prezidia byl jako hlavní správce pro policejní databáze na vnitrostátní úrovni zřízen odbor systémového řízení a informatiky. Tento odbor spravuje centrální databáze 33 policejních informačních systémů. Do 18 z těchto databází je možné udělit každému policistovi odstupňovaný přímý přístup¹ na základě použití přiděleného hesla prostřednictvím jednotného informačního systému (žádost IS určená informačním systémům). Tento systém umožňuje uživateli, aby získal na základě jediné žádosti informace o určité osobě nebo předmětu ze všech databází s přímým přístupem (nebo případně z databází určených uživatelem).

Tyto databáze, ke kterým mají přímý přístup oprávnění uživatelé, obsahují informace o:

- hledaných a pohřešovaných osobách,
- stíhaných osobách a osobách, proti nimž je vedeno trestní řízení,
- operativních policejních vyšetřováních,
- trestní minulosti osoby,
- nežádoucích cizincích,
- cizincích s povolením k pobytu,
- policejních kontrolách osob a vozidel,
- závažných narušeních vnitřního pořádků a dalších sledovaných událostech,
- osobách, jejichž otisky prstů byly vloženy do automatizovaném daktyloskopickém systému (AFIS),

¹ Policisté z odboru mezinárodní policejní spolupráce mají přístupová práva ke všem stupňům.

RESTREINT UE

- omezeních a zákazech uložených osobám na základě rozhodnutí soudu,
- držitelích střelných zbraní, o registrovaných střelných zbraních, o povoleních k držení zbraně a ostatních souvisejících dokladech,
- odcizených nebo ztracených vozidlech, střelných zbraních, předmětech vysoké umělecké hodnoty
- dopravních nehodách

Kromě toho je zde více než 50 databází samostatně provozovaných ústředními, krajskými a místními útvary, přičemž neexistuje žádný ústřední orgán, který by tyto databáze propojoval, koordinoval a měl k nim přístup. Navíc ne všichni policisté mají úplné znalosti o všech stávajících databázích. Žádosti o informace týkající se těchto izolovaných databází musí být předloženy příslušnému útvaru, který databázi provozuje. Tento postup se vztahuje rovněž na Odbor mezinárodní policejní spolupráce, který by žádosti zasílal především poštou a ve standardních případech čekal na odpovědi až čtyři týdny. (viz bod 6.3., poznámka pod čarou č. 1)

Hodnotitelům bylo řečeno, že k současnému roztržitému systému vedly historické důvody a že neexistuje vyčerpávající přehled všech stávajících databází.

Z informací získaných ohledně tří z těchto izolovaných databází by měl být zřejmý druh obsažených informací a souvisejících postupů.

6.5.1.1. Databáze Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (PEGAS)

Na svém velitelství v Praze provozuje Útvar pro odhalování organizovaného zločinu vlastní databázi obsahující osobní údaje (informace a kriminální zpravodajství) z různých zdrojů včetně informátorů. Oblastní oddělení útvaru nemají k ústřední databázi přístup online. Údaje (strategické a operační údaje, informace a zpravodajské informace o trestné činnosti) musí za použití samostatného počítače tato oddělení vložit do databáze PEGAS a poté diskety fyzicky přepravit prostřednictvím kurýra na velitelství, kde se informace vloží do ústřední databáze.

Pokud se ukáže, že nové oblastní údaje vyvolaly záznam u stávajících údajů, jsou příslušné útvary telefonicky informovány. Žádný jiný útvar přímý přístup k databázi PEGAS nemá.

RESTREINT UE

Pro zpřístupnění databáze online i pro oblastní oddělení již bylo pořízeno vybavení pro kryptografickou ochranu, které bylo předloženo Národnímu bezpečnostnímu úřadu.¹ Po potřebném schválení úřadem se předpokládá, že zkoušky systému by mohly být zahájeny v průběhu prvního čtvrtletí roku 2006.

6.5.1.2. Databáze Národní protidrogové centrály

Tento útvar provozuje další izolovanou databázi pouze pro vnitřní potřebu, která obsahuje také materiál ze zdrojů jiných než z vlastních případů. Dotazy třetích stran, včetně dotazů Odboru mezinárodní policejní spolupráce a Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, se vyřizují pouze na základě žádosti a Národní protidrogová centrála si zachovává plnou kontrolu nad tokem informací.

6.5.1.3. Systém pro koordinaci operativní práce (BLOKACE)

Systém obsahuje informace o osobách podezřelých ze spáchání úmyslného trestného činu, o policejních informátorech a další citlivé údaje ohledně probíhajících opatření. Přístup k němu má pouze omezený počet uživatelů z řad kriminální policie, kteří mají osvědčení povolující přístup k vyhrazeným informacím.

6.5.2. Správní databáze

Některé databáze obsahující údaje pro běžné policejní činnosti jsou provozovány veřejnou správou (např. evidence obyvatel, občanské průkazy, řidičské průkazy, registrace vozidel). Někteří úředníci uvedli, že přístup policie do těchto databází je příležitostně provázen správními problémy (např. požadavek odůvodnění dotazu, databáze nejsou přístupné 24 hodin denně). Odborníci také zjistili právní problémy při získávání např. fotografií z těchto rejstříků, pokud dotaz předložili v počátečním „zjišťovacím“ stadiu vyšetřování.²

¹ Ústřední správní úřad pro oblast ochrany utajovaných skutečností a pro bezpečnostní prověrky fyzických osob podle zákona č. 148/1998 Sb.

² Po uskutečnění hodnotící návštěvy uvedly české orgány, že k údajům správních databází mají policisté v určitém rozsahu přístup při využití žádosti IS určené informačním systémům společně s údaji z policejních databází. Stávající problémy jsou řešeny částečně přímých přístupem do databází veřejné správy a částečně nepřetržitou službou.

RESTREINT UE

6.5.3. Celní databáze

Celní správa provozují vlastní databáze obsahující údaje z různých vnitrostátních a mezinárodních zdrojů. Policie může do celní databáze nahlédnout v současné době pouze prostřednictvím telefonické nebo písemné žádosti.¹

6.5.4. Nový vývoj

České úřady předložily projekt „Analytického a koordinačního centra pro strategické informace“ (viz 6.3), který, bude-li plně proveden, změní současnou situaci.

Během probíhající první fáze ze zamýšlených tří fází projektu začal integrační tým určovat a popisovat vnitřní a vnější zdroje informací. Tyto zdroje by měly být případně začleněny do „znalostních základů“ v rámci nového systému.

V druhé fázi se zavede systém „základů analytických znalostí“ vycházející z okresních a oblastních analytických bodů a ústřední souhrnné „znalostní základny“.

Cílem poslední fáze je zavést plně elektronické řízení oběhu dokumentů.

Jednou z navržených zásad je, aby databáze speciálních útvarů z velké části zůstaly nezměněny, ale zároveň aby byly kombinovány a vzájemně propojeny v rámci této nové nadstavby.

Úředníci očekávají, že tato nová jednotka by měla umožnit urychlené a komplexní odpovědi na žádosti z jediného místa v jednotném formátu. Lhůtou pro dokončení první fáze je konec roku 2006; v současnosti ještě neexistuje žádné pravděpodobné datum plného zavedení, a to z důvodu nedostatku vůle ke značným technickým a finančním investicím, které jsou nutné.

Odborníci ocenili prezentaci plánovaného nového centra, které, bude-li plně zavedeno, by představovalo důležitý pokrok. Je zřejmé, že české orgány jsou si vědomy stávajících problémů způsobených současným roztržitým systémem databází a nedostatečnou výměnou informací.

¹ Po uskutečnění hodnotící návštěvy prohlásily české orgány, že přímý přístup pro policii v případě databází uvedených v prováděcím protokolu (viz bod 3.1.) bude umožněn v blízké budoucnosti. Dokončuje se zprovoznění přímého přístupu do celní databáze ze strany národní jednotky Evropolu

RESTREINT UE

Podle názoru hodnotícího týmu řeší předložený projekt zjištěné nedostatky a měl by nakonec vést k včasnější a komplexnější výměně informací a kriminálního zpravodajství v rámci České republiky a na mezinárodní úrovni.

6.6. VNITŘNÍ VÝMĚNA INFORMACÍ

6.6.1. Systém hodnocení

Standardní systém 4 x 4 pro vyhodnocování informací a kriminálního zpravodajství v současnosti používají jen některé útvary, zvláště pokud jejich vlastní databáze používání tohoto systému podporují¹. Předložený projekt nového Analytického a koordinačního centra pro strategické informace (viz 6.3 a 6.5.4) by umožnil širší zavedení tohoto systému hodnocení a rovněž předpokládá zavedení jednotných formulářů, které budou harmonizované se zpravodajskými službami České republiky. Rozhodnutí ohledně toho, jaký druh informací by měl být vyhodnocován a kým, však nebyla dosud přijata.

6.6.2. Výměna informací / tok informací

Zástupci českých donucovacích orgánů ve svých vyjádřeních pro odborníky z velké části popsali výměnu informací především jako reaktivní a založenou na způsobu projednávání jednotlivých případů. Tok informací by byl podporován informačními systémy, které by měly být používány ke vkládání příslušných informací. Zatímco některé orgány považují stávající právní předpisy pro řízení výměny informací za dostačující, jiné předávání informací vnitrostátním útvarům popsaly jako nepovinné, založené na dobré vůli policistů z různých částí země.

Vzhledem k počtu používaných systémů a databází, do kterých je třeba vkládat údaje, a ke složitosti a časové náročnosti postupů (viz 6.5.1.1) se hodnotící tým obává, zda jsou všechny dostupné informace a kriminální zpravodajství náležitě předávány příslušným příjemcům.

¹ Jako příklad lze uvést systém PEGAS Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu.

6.6.3. Výměna zpravodajství

Výměna kriminálního zpravodajství, jak byla představena, je v České republice spíše než na postupech podle určité koncepce nebo zavedených mechanismů založena do velké míry na osobních kontaktech a vztazích. Podle úředníků neexistuje žádná definice kriminálního zpravodajství, která by byla společná pro všechny donucovací orgány, žádné záznamy o kriminálním zpravodajství ani jednotný systém výměny kriminálního zpravodajství. Dokonce i v rámci útvarů je výměna omezována nedostatečnými prostředky pro bezpečnou komunikaci. Mezi útvary byly pro usnadnění výměny operativního zpravodajství navázány neformální kontakty. Některé útvary rovněž udržují úzké kontakty a vyměňují si kriminální zpravodajství s civilními a vojenskými zpravodajskými službami, avšak nikoli na základě koncepce. Bylo zaznamenáno pouze několik příkladů strukturovaných pravidelných setkání, která by se netýkala pouze konkrétních událostí. Kriminální zpravodajství získávané prostřednictvím informátorů je pravděpodobně v různých útvarech k dispozici, neboť informátoři se využívají na všech úrovních. Lze předpokládat, že neexistuje žádný ústřední přehled nebo společné pokyny.¹

Prezentace na oblastním oddělení Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu ukázala, že kriminální zpravodajství získávané prostřednictvím informátorů je za použití systému hodnocení 4x4 elektronicky dokumentováno pro databázi PEGAS a poté předáváno pro následné uložení a analýzu na velitelstvích. Oblastní útvar by byl nicméně na základě vlastního uvážení oprávněn po obdržení těchto kriminálních zpravodajských informací okamžitě jednat.

Hodnotitelé došli k závěru, že v důsledku chybějící bezpečné komunikace v těchto případech by byla předcházející konzultace s velitelstvím a kontrola údajů dostupných na ústřední úrovni obtížná a to by následně vedlo k neuspokojivým výsledkům.

Uvádí se, že jak informace, tak i kriminální zpravodajství se v České republice vyměňují mezi místní a oblastní úrovní osobně a se zavedenými hlavními partnery spolupráce (např. Národní protidrogová centrála, Útvar odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality a další útvary).

¹ Po uskutečnění hodnotící návštěvy poskytly české orgány tyto informace: „Jsou k dispozici společné pokyny pro zacházení s informátory ve formě závazného vnitřního nařízení policejního prezidenta č. 165/2001, které je v tomto okamžiku rozšiřováno mimo jiné o centrální přehled informátorů pro účely využití v rámci mezinárodní policejní spolupráce. Dále existuje vnitřní nařízení policejního prezidenta č. 131/2001 týkající se operativní činnosti obecně a vnitřní nařízení ministerstva vnitra č. 83/2001.“

RESTREINT UE

Odborníci jsou toho názoru, že by měl být kladen důraz na systematický přístup k výměně informací a nikoli na spolupráci a výměnu spojenou s konkrétními případy, které nemohou být základem pro potřebné dlouhodobé strategické plánování a policejní práci vycházející ze zpravodajských informací.

6.6.4. Komunikační systémy

Kromě tradičních komunikačních prostředků, jako jsou telefon a fax, má Policie České republiky k dispozici intranet spojující všechny úrovně a útvary policie. Z důvodu chybějící bezpečné sítě nebo šifrovacích prostředků se intranet používá pouze k výměně otevřených informací. Výměna citlivých údajů musí být prováděna fyzicky prostřednictvím kurýra nebo během osobních setkání. Odborníci uvádějí, že v naléhavých případech se používají vnitřní telefonní linky. Čeští představitelé nicméně předpokládají zavedení šifrovacích prostředků v národní jednotce Europolu a jejich uplatnění v průběhu roku 2006.

6.6.5. Analýza

Policie České republiky se v současnosti při analýze zpravodajských informací v oblasti trestné činnosti zaměřuje na operační analýzu. Ústřední útvary analyzují dostupné informace a kriminální zpravodajství pro vlastní účely a sdílejí výsledky zpravodajství případ od případu. Bylo podáno pouze několik zpráv o analýze na oblastní nebo místní úrovni.

V současné době není analýza koordinována, avšak projekt „Analytického a koordinačního centra pro strategické informace“ představuje návrh celkové koncepce se širší perspektivou. Tato koncepce by v případě, že by byla plně provedena, zahrnovala schopnost strategické a operační analýzy v krajích a podpůrné a koordinační funkce na velitelstvích, kde by se dále uskutečňovala strategická analýza se širší, celostátní perspektivou.

Odborná příprava analytiků probíhá interně, provádí ji Útvar odhalování korupce a finanční kriminality a v budoucnosti by ji mělo provádět také Analytické a koordinační centrum pro strategické informace a některé policejní školy. Vzhledem k omezením rozpočtu je účast na odborné přípravě v rámci Europolu spíše omezená.

RESTREINT UE

6.6.6. Spolupráce mezi jednotlivými institucemi a uvnitř institucí

I když v České republice existuje pouze jeden policejní sbor, odborníci zaznamenali během své návštěvy značné napětí a odstup mezi různými útvary policie.

Názorným příkladem je situace, kdy se specializované útvary pro vyšetřování trestné činnosti a uniformované jednotky, které pracují v rámci svých příslušných pravomocí na souvisejících případech, jeví jako vyhýbající se přímé komunikaci a spolupráci v této oblasti.

Odborníci vidí prostor pro zdokonalení spolupráce cizinecké a pohraniční policie a specializovaných útvarů v oblasti strategických informací a společného plánování.

Všechny útvary by také měly povinně vkládat informace o případech, na kterých pracují, do národních vnitrostátních systémů pro další použití, k dispozici však není žádný příklad systematické analýzy nebo automatické křížové kontroly těchto zápisů. Všechny útvary se v případě zjišťování konfliktů a překrývání v souvislosti s vyšetřováními a jejich zabránění zcela spoléhají na systém BLOKACE.

Pokud jde o spolupráci mezi policií a celní správou, zástupci celní správy uvedli, že příslušníci celní správy poskytují především metodologickou pomoc, a to v případech dešifrování kódů nebo celního sazebníku. Existují také společné pracovní týmy celní správy a Národní protidrogové centrály působící v oblasti výroby narkotik a mezinárodního obchodování s nimi.

Na základě stávající dohody by mohly být pro krátkodobé a dlouhodobé účely ustaveny ad hoc týmy, které se věnují různým druhům nedovoleného mezinárodního obchodu nebo zásilek. Týmy by pak musely být ustaveny podle předem dané struktury se jmenovanými vedoucími.

Pokud jde o tuto formu spolupráce mezi institucemi, tým odborníků si není jistý kapacitou policie a ochotou přijmout opatření, která by umožnila zapojení druhé strany v náležitém rozsahu.

Odborníci obecně zaznamenali neochotu při spolupráci mezi útvary nebo službami nebo koordinaci činností. Každý útvar se zdál být zaměřen pouze na svou vlastní oblast bez zohlednění celkové situace. Orgány při několika příležitostech uváděly, že by vzhledem k osobním kontaktům nemělo v oblasti spolupráce docházet k žádným problémům.

RESTREINT UE

Hodnoticí tým je toho názoru, že české donucovací orgány nutně potřebují zaujmout otevřenější postoj a musí být ochotny spolupracovat a koordinovat činnosti v oblasti vymahatelnosti práva a zvýšit povědomí o moderní policejní práci.

6.7. VNĚJŠÍ VÝMĚNA INFORMACÍ

6.7.1. Tok informací

Česká republika nesoustředila své pravomoci v oblasti vymahatelnosti práva pro mezinárodní komunikaci a spolupráci. Na těchto se podílí řada útvarů a služeb bez ústředního dohledu.

Jednotlivé útvary nezaznamenávají svou mezinárodní komunikaci nebo o ní nevedou statistiky, což vede k tomu, že celkový objem a obsah vnější výměny není možné zhodnotit.

Informace, které Odbor mezinárodní policejní spolupráce obdrží ze zahraničí, jsou dále předávány příslušnému českému donucovacímu orgánu pro další projednání. Komunikace českých orgánů určená mezinárodním partnerům by musela být předávána prostřednictvím intranetu nebo jinými prostředky danému odboru pro další vyřízení a zpracování.

V souladu s vnitřními předpisy musí všechny informace předávané Europolu obsahovat kódy pro nakládání s informací. Přiřazování těchto kódů kontroluje národní jednotka Europolu a v případech chybějících nebo problematických kódů kontaktuje odesílající útvar ohledně změn nebo objasnění.

Všechny české příspěvky do analytických pracovních souborů procházejí národní jednotkou Europolu a příklady standardizovaných formulářů pro mezinárodní komunikaci (žádosti, informace nebo příspěvky do analytických pracovních souborů), které byly interně vyvinuty, jsou policistům zpřístupňovány prostřednictvím intranetové stránky Odboru mezinárodní policejní spolupráce.

6.7.2. Komunikační kanál

České donucovací orgány mají k dispozici několik kanálů pro vnější výměnu informací a kriminálního zpravodajství, včetně Interpolu, Europolu, SIRENE, styčných důstojníků a dvoustranných kontaktů.

RESTREINT UE

Mezinárodní výměna policejních informací se řídí právní úpravou příslušných ustanovení zákona o policii. Ačkoliv je povoleno používání všech kanálů, zmiňuje uvedený zákon a současná právní úprava výslovně pouze Interpol. Pro vyjasnění této situace se připravuje nový soubor právních předpisů¹. Jeden právní předpis se bude vztahovat na celkový právní rámec, který nebude spojen s výběrem komunikačních kanálů, další právní předpisy se pak budou zabývat jednotlivými kanály. Návrhy byly rozeslány dotčeným orgánům pro další připomínky a jejich provedení se očekává na začátku roku 2006.

Na Odboru mezinárodní policejní spolupráce jsou k dispozici všechny kanály a o tom, který z nich se použije, se rozhoduje podle případu nebo dle rozhodnutí službu konajícího důstojníka; ve sporných nebo nových případech rozhoduje vedoucí útvaru². Rozhodnutí se zakládá na dříve použitých komunikačních kanálech, vlastní zkušenosti a na posouzení každého případu, přičemž se zohlední také to, které země musí být zapojeny a zda by se daný předmět týkal mandátu Europolu.

Odborníci zaznamenali, že policisté upřednostňují při zahraniční výměně informací osobní a dvoustranné kontakty před stávajícími oficiálními komunikačními kanály..

Podle hodnocení některých českých úředníků soutěží Europol s Interpolem ohledně výměny informací; jiní úředníci nepovažovali Europol ani za možnost nebo vyjádřili názor, že přímý kontakt s jinými vyšetřovateli nebo styčnými důstojníky je rychlejší a účinnější než využívání Interpolu nebo Europolu.

Tento postoj se odráží také ve skutečnosti, že Národní protidrogová centrála zaznamenala v roce 2005 vedle využívání dvoustranných osobních kontaktů výrazný nárůst objemu informací vyměňovaných přes styčné důstojníky. Centrála pořádá rovněž dvakrát ročně setkání se všemi styčnými důstojníky, nepozvala by však ani by nezahrnula zástupce Odboru mezinárodní policejní spolupráce.

¹ Vnitřní nařízení o mezinárodní výměně informací je těsně před schválením a bude obsahovat povinnost oznamovat jakoukoli mezinárodní výměnu informací Odboru mezinárodní policejní spolupráce a Úřadu kriminální policie a vyšetřování.

² V současné době poskytují zaměstnanci pro rotující funkce pouze jednotky SIRENE a Interpol; policisté národní jednotky Europolu budou také brzy zahrnuti.

RESTREINT UE

Jiným dojmem působila návštěva oblastní policie v Brně, kde byla představena případová studie. Tato jednotka poprvé využila Europol a velice ocenila tuto spolupráci, která do značné míry přispěla k úspěšnému výsledku vyšetřování.

Česká celní správa komunikuje prostřednictvím své národní koordinační jednotky přímo s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) v Bruselu, s Regionálním úřadem styčného zpravodajského důstojníka pro oblast cel v Kolíně a dalšími celními orgány na základě dvoustranných a mnohostranných dohod. Výměna informací s Europolem nebo přispívání celní správy do analytických pracovních souborů probíhá prostřednictvím národní jednotky Europolu.

Český finanční analytický útvar si vyměňuje informace s ostatními finančními analytickými útvary a mezinárodními organizacemi na základě memoranda o porozumění nebo mnohostranných dohod.

6.7.3. Koordinace mezinárodní komunikace

Odbor mezinárodní policejní spolupráce má pro celý odbor systém vnitřního protokolu. Všechny příchozí dokumenty se registrují, údaje jsou prověřovány, zda existují odpovídající shodné záznamy, vkládají se nové údaje a dokumenty jsou elektronicky ukládány¹. O tom, která jednotka odboru se bude zabývat novým případem, rozhoduje vedoucí odboru. Systém protokolu v současnosti obsahuje více než 130 tisíc záznamů.

Systém používají všechna oddělení odboru a zahrnuje také některé informace, které byly předány styčnými důstojníky nebo jejich prostřednictvím nebo zřízenými dvoustrannými kontaktními místy, a přispívají tak k určení možného překrývání a souvisejících informací zpracovávaných dalšími dostupnými kanály. Protokol nicméně není propojen se stávajícími databázemi, není proto možná automatizovaná křížová kontrola údajů.

V rámci organizačního rozvoje odboru se zřizuje společné komunikační středisko určené pro mezinárodní práci odboru, avšak předtím, než bude plně provozuschopné a bude sloužit všem jednotkám, je na základě celkové situace úřadu nutná určitá restrukturalizace.

Dalším krokem k rozvoji bude sdílený přístup k databázím Interpolu, který bude podle vyjádření vedoucího Odboru mezinárodní policejní spolupráce umožněn v rámci pilotního projektu několika jednotkám ihned, jakmile budou splněny technické požadavky. Po tomto pilotním projektu je záměrem umožnit všeobecný přístup většině policejních jednotek.

¹ Dokumenty, které přicházejí jako tzv. pevné kopie, se skenují a převádějí do elektronické podoby.

RESTREINT UE

Pokud jde o mezinárodní dvoustrannou komunikaci mezi operativními a specializovanými jednotkami, nejsou odboru podávány žádné zprávy, a proto není tato část výměny mezinárodních informací zaznamenána v systému protokolu.

Ve dvoustranných dohodách nicméně existuje ustanovení upravující přímé výměny informací v příhraniční oblasti, které musí být oznámeny ústředním orgánům. Tato komunikace se pak zaznamená do systému protokolu.

Hodnotitelé kladně posuzují organizační uspořádání Odboru mezinárodní policejní spolupráce jako integrované platformy pro mezinárodní spolupráci¹. Očekávají, že restrukturalizace vybavení úřadu a fungující společné komunikační středisko dále posílí tok informací mezi různými jednotkami odboru.

Pokud jde o počet, nezávislost a samostatnost úřadů podílejících se na mezinárodní komunikaci mimo Odbor mezinárodní policejní spolupráce, odborníci odhadují, že chybějící dokumentace a křížová kontrola systému protokolu odboru může vést ke zdvojení mezinárodních výměn a k překrývání a zdvojení v České republice a dalších členských státech.

6.7.4. Národní jednotka Europolu

Česká národní jednotka Europolu je součástí Odboru mezinárodní policejní spolupráce a zahrnuje čtyři oddělení:

- oddělení pro koordinaci a strategickou analýzu
- oddělení operativní spolupráce
- oddělení kriminálního zpravodajství
- skupinu styčných důstojníků.

¹ V plném souladu s doporučeními akčního plánu skupiny na vysoké úrovni proti organizované trestné činnosti z roku 1997, Úř. věst. 97/C 251, s. 1-6.

RESTREINT UE

Všech 19 pracovníků má přímý přístup ke všem centrálně spravovaným databázím, avšak pro získání celkového přehledu o všech údajích, které jsou ke konkrétnímu tématu nebo konkrétní osobě k dispozici, musí prostřednictvím telefonu nebo e-mailu podat žádost specializovaným jednotkám spravujícím jednotlivé databáze. Zjištění odborníků ukázala, že v jednom případě trvalo českým úřadům provádění tohoto stanoveného postupu více než dva měsíce než mohly odpovědět na mezinárodní žádost. Přímý přístup do všech databází by národní jednotce Europolu umožnil odpovídat rychleji.

Národní jednotka Europolu slouží jako podpora pro úřad kriminální policie a vyšetřování při jeho shromažďování českých příspěvků pro posouzení hrozeb organizované trestné činnosti Europolu.

Pokud jsou zapojeny členské státy, slouží národní jednotka Europolu také jako ústřední koordinační místo pro sledované dodávky.

Přesto, že jednotka disponuje oddělením strategické analýzy, je třeba podle vlastního vyjádření jednotky tuto kapacitu nadále rozvíjet.

V současnosti nebyli do národní jednotky Europolu vysláni žádní příslušníci celní správy, byla však uzavřena dohoda a jeden příslušník celní správy by měl u jednotky brzy začít působit. Zpočátku bude ve službě dva dny v týdnu, počítá se však s tím, že půjde o plně obsazenou pozici. Probíhají technické přípravy pro umožnění přímého přístupu do celních databází.

6.7.5. Česká národní sekce v Europolu

Sekce se fyzicky nachází v Europolu a využívá infrastrukturu, k níž jí umožňuje přístup Europol. Tato sekce je uznávána jako součást národní jednotky Europolu, avšak z důvodu technických a finančních omezení nemají ještě policisté přímý přístup k databázím, které má k dispozici národní jednotka Europolu. I kdyby tato omezení byla překonána a přístupu by byl umožněn, nezahrnovalo by to přístup do systému protokolu Odboru mezinárodní policejní spolupráce.

6.7.6. Informace týkající se analytických pracovních souborů

Všechny české donucovací orgány se v současnosti prostřednictvím národní jednotky Europolu účastní 13 analytických pracovních souborů. Vyšetřovací jednotky mají povinnost poskytovat informace o probíhajících případech do analytických pracovních souborů včas, avšak tyto příspěvky závisí na dobré vůli. Podle zástupců národní jednotky Europolu funguje tento systém dobře, národní jednotka Europolu však i nadále zvyšuje informovanost o přidané hodnotě, kterou včasné poskytování informací přinese.

RESTREINT UE

Odborníci zjistili, že skutečnost, že několik útvarů přispívá do stejného analytického pracovního souboru, by vedla k zesíleným požadavkům na koordinaci s ohledem na účast na setkáních odborníků, šíření informací a synchronizaci příspěvků za účelem zabránění překrývání a zdvojení. Národní jednotka Europolu poskytuje informace získané od Europolu všem účastnícím se útvarům, avšak zástupci si nebyli vědomi úrovně koordinace mezi útvary.

Zjistili také, že v případech, kdy Odbor mezinárodní policejní spolupráce obdržel informaci, která musela být předána např. Interpolu, avšak mohla by být důležitá také pro analytické pracovní soubory Europolu, národní jednotka Europolu nerozhodla o postoupení informace Europolu, dokud neobdržela povolení od všech českých útvarů přispívajících do tohoto konkrétního analytického pracovního souboru.

Odborníci soudí, že tento postup může vést k tomu, že cenná informace nebude předána analytickým pracovním souborům včas nebo vůbec.

6.7.7. Informační systém Europolu

Česká policie v posledních šesti měsících pracuje na projektu návrhu aplikace umožňující automatizované vkládání informací do informačního systému Europolu, avšak chybějící jednotná a centrální databáze dosažení tohoto cíle znemožňuje. Bude případně nutné zavést kombinaci ručního¹ a automatizovaného² vkládání údajů. Bude-li představený projekt plně proveden (viz 6.5.4), může umožňovat provoz plně automatizovaného systému.

Národní jednotka Europolu bude mít přímý přístup do informačního systému Europolu. Policisté z útvarů spravujících jednotlivé databáze budou mít možnost přijít do národní jednotky Europolu a vložit údaje do informačního systému Europolu sami nebo je zaslat prostřednictvím intranetu pro další vyřízení a zpracování. Očekává se, že aplikaci bude možné zavést na začátku roku 2006.

¹ Informace z jednotlivých databází.

² Informace z databází, které jsou koordinovány celorepublikově.

RESTREINT UE

6.7.8. Informovanost

Český program informovanosti řízený národní jednotkou Europolu není zdaleka komplexní. Vzhledem k omezeným zdrojům zatím zahrnuje zejména Útvar pro odhalování organizovaného zločinu a pravidelná setkání s řediteli a náměstky ústředních útvarů. Oblastní a místní útvary by případně také měly být do tohoto programu začleněny, avšak v tomto směru nejsou k dispozici žádné konkrétní plány.¹

Mezinárodní policejní spolupráci se věnují policejní výcvikové kurzy v České republice².

V některých těchto kurzech přednášejí na pozvání členové národní jednotky Europolu.

Produkty Europolu jsou většinou distribuovány do zvláštních útvarů, které odpovídají za další distribuci. Některé informace lze získat na webových stránkách intranetu, neexistuje však ústřední přehled o dostupných produktech a informacích.

Hodnotící tým zjistil, že všechny decentralizované útvary mají omezené znalosti o úloze a úkolech Europolu a o jeho produktech. Dokonce i na centrální úrovni se zdálo, že pouze některé útvary a někteří úředníci jsou řádně informováni. Přidaná hodnota Europolu jednoznačně ještě nebyla řádně pochopena a tým je přesvědčen, že strukturovanější podněty by přispěly k větší informovanosti o úloze a úkolech Europolu a o přínosu, který Europol představuje pro vyšetřování a operace, a to jak vlastní, tak i členských států.

6.7.9. Posouzení hodnoty Europolu

Informace získané od úředníků, kteří byli v kontaktu s Eupolem, vedly k závěru, že analytická podpora Europolu, jakož i analytický materiál na evropské úrovni jsou vysoce oceňovány.

¹ Po uskutečnění hodnotící návštěvy byl zaveden komplexní program pro zvýšení informovanosti o významu a možnostech využití produktů Europolu, přičemž tento program obsahuje 12 různých modulů v souladu s doporučením 7.1.5.

² Například tříměsíční kurzy pro nové členy služby kriminální policie a vyšetřování nebo šesti až devítiměsíční specializační kurzy pro členy útvarů s celorepublikovou působností.

Několik málo konkrétních případů, ve kterých došlo k použití kanálu Europolu pro výměnu informací a kriminálního zpravodajství, bylo pozitivních a ukázalo včasnou a komplexní reakci, která poskytovala přidanou hodnotu pro vlastní operace a vyšetřování. Avšak i přes zohlednění skutečnosti, že negativní příklady byly spíše než na konkrétních a vlastních zkušenostech založeny na informacích z doslechu, celkový obraz je velmi různorodý a odborníci došli k závěru, že existuje prostor pro další zlepšení prostřednictvím posílených programů informovanosti.

7. OBECNÉ ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ TÝMU ODBORNÍKŮ

Tým odborníků došel k závěru, že Česká republika má velmi složitou strukturu v oblasti vymahatelnosti práva, z čehož vyplývá nutnost mít dokonalý systém výměny informací a kriminálního zpravodajství, a že české orgány usilují o neustálý rozvoj organizace v oblasti vymahatelnosti práva, jakož i příslušné využitelné infrastruktury.

Podle názoru odborníků se také jeví jako pravděpodobné, že bude dosaženo posunu směrem k přijetí skutečnosti, že v rámci českých donucovacích orgánů musí existovat spolupráce mezi jednotlivými institucemi a uvnitř těchto institucí. Pokud jde o spolupráci s Europolem a spolupráci uskutečňovanou prostřednictvím Europolu, jde stále ještě o výjimečné případy spíše než o běžnou praxi, přestože se české donucovací orgány podílejí na třinácti analytických pracovních souborech.

S ohledem na zjištěné skutečnosti uvedené v této zprávě považují odborníci za vhodné učinit následující doporučení:

7.1. PRO ČESKOU REPUBLIKU

7.1.1. Přednostně a v plném rozsahu provést předložený projekt týkající se Analytického a koordinačního centra pro strategické informace a do jeho provádění zapojit dotyčné donucovací orgány a útvary a informovat je. (Viz 6.3., 6.5.4. a 6.6.5.)

7.1.2. Vytvořit komplexní vnitrostátní model pro kriminální zpravodajství a informace, včetně:

- formálních pravidel a postupů pro oznamování a sdílení informací, kriminálního zpravodajství a analytických produktů na místní, celostátní a mezinárodní úrovni;
- automatizovaného mechanismu křížových kontrol pro informace a kriminální zpravodajství uložené v příslušných databázích;
- vytvoření centralizovaného registračního systému. (Viz 6.6.1, 6.6.2, 6.6.3, 6.6.6, 6.7.1 a 6.7.2.)

RESTREINT UE

7.1.3. Zajistit, aby organizační struktura veřejné správy, policie a soudnictví umožňovala účinnou komunikaci, spolupráci a výměnu a sdílení údajů. (Viz 6.4.1.)

7.1.4. Optimalizovat využívání Odboru mezinárodní policejní spolupráce pro mezinárodní komunikaci. V případech přímé výměny informací a kriminálního zpravodajství zajistit řádné informování odboru o takové komunikaci. Umožnit pracovníkům a českému styčnému důstojníkovi Europolu přímý přístup ke všem příslušným databázím a informačním systémům v oblasti vymahatelnosti práva (například k databázím kriminálního zpravodajství). Jako okamžité zlepšení zajistit účast zástupců Odboru mezinárodní policejní spolupráce na jednáních týkajících se mezinárodní výměny informací, je-li to možné a vhodné. (Viz 6.5.1, 6.5.1.1, 6.5.1.2, 6.5.1.3, 6.5.3, 6.5.4, 6.6.6, 6.7.1, 6.7.2, 6.7.3, 6.7.4 a 6.7.5.)

7.1.5. Dát pokyn donucovacím orgánům na všech úrovních, aby posílily systematické využívání Europolu;

- zlepšit povědomí o úloze a úkolech Europolu s náležitým přihlédnutím k požadavkům všech dotyčných donucovacích orgánů, zejména prostřednictvím využití stávajících znalostí o Europolu získaných v rámci vzdělávacích projektů EU;
- nadále zvyšovat tok informací do Europolu a prostřednictvím Europolu; při výměně informací jinými kanály brát náležitý ohled na projekty Europolu a analytické pracovní soubory;
- zlepšit koordinaci českých přispěvatelů do analytických pracovních souborů;
- aktivně a v širším měřítku šířit produkty Europolu. (Viz 6.7.1, 6.7.2, 6.7.6, 6.7.8 a 6.7.9.)

7.1.6. Rozvíjet spolupráci v rámci policie a mezi policií a celními orgány v zájmu aktivnějšího přístupu a pořádat pravidelná jednání za účelem výměny strategických a taktických informací a společného plánování operací. (Viz 6.6.6 a 6.7.2.)

7.1.7. Zavést systém rychlé a zabezpečené elektronické komunikace mezi všemi službami v oblasti vymahatelnosti práva a neprodleně zavést aplikaci umožňující přispívat do informačního systému Europolu. (Viz 6.5.1.1, 6.6.3, 6.6.4, 6.7.5. a 6.7.7.)

RESTREINT UE

7.2. PRO EUROPOL

7.2.1. Posoudit vypracování přehledu o produktech Europolu určeného pro členské státy a jeho šíření nebo zveřejnění pro zainteresované příjemce, např. jeho zveřejnění na internetových stránkách Europolu. (Viz 6.7.8.)

7.3. PRO OSTATNÍ ČLENSKÉ STÁTY

7.3.1. Posoudit provádění protokolu nebo přihlašovacího systému pro všechny mezinárodní komunikace tam, kde nejsou ještě zavedeny. (Viz 6.7.3.)

DECLASSIFIED

PROGRAMME OF VISITS

22 November 2005

Ministry of the Interior Building, Nad Štolou 3, Prague 7, 170 34, room 107

9.00 –12.00

Invitation of Evaluation Team members, presentations of invited departments/sections

9.00 - 9.30 **Invitation of Evaluation Team members, Security Policy Department**

9.30 - 10.00 *presentation* - **International Police Cooperation Division**

10.00 - 10.30 *presentation* - **Unit for systematic management and informatics**

10.30-10.45 coffee break

10.45 - 11.15 *presentation* - **Unit combating Corruption and Financial Crimes**

11.15 - 11.45 *presentation* - **Illegal Proceeds and Tax Crime Combating Unit**

11.45- 12.15 *presentation* - **Financial Analytical Unit**

lunch 12.00- 13.30

13.30- 16.15

13.30 - 14.00 *presentation* - **Organised Crime Unit**

14.00 - 14.30 *presentation* - **National Drug Headquarters**

14.30 – 14.45 coffee break

14.45 - 15.15 *presentation* - **Supreme Prosecutor's Office**

15.15 - 15.45 *presentation* - **Directorate-General of Customs**

15.45 - 16.15 *presentation* - **Bureau of Criminal Police and Investigation Service**

19.30 dinner

23 November 2005

BRNO

10.00 –12.30

Visit to Organised Crime Unit - Brno regional branch

12.00 –13.30 lunch

14.00- 16.00

Visit to a special Police Department – Police Town Headquarters Brno

24 November 2005

Police Presidium building, Strojnická 27, Prague 7,

9.00 – 12.00, 14.00- 16.15

Visit to the International Police Cooperation Division

– Europol National Unit

– Interpol National Unit

– Sirene National Office

12.00 –13.30 lunch

RESTREINT UE

ANNEX B

LIST OF PERSONS MET

Section/department	Participants	E-mail
OBP/Security Policy Department	Karel Bačkovský Lucie Hasnedlová Vendulka Hubáčková Benedikt Vangeli	bajo@mvcz.cz lucas@mvcz.cz hupr@mvcz.cz vangeli@mvcz.cz
NSZ/ Highest Prosecutors Office	Přemysl Polák	polak@nsz.brn.justice.cz
OMPS/International Police Cooperation Division (IPCD)	Miroslav Hajný Maria Rollová Čestmír Souček Michael Weiss Michal Muravský Alena Šimáčková Libor Trojan Milan Vonašek Ivona Blahová	europol@mvcz.cz
ÚSKPV/OKAI/Bureau of Criminal Police and Investigation Service	Igor Troch	
OSŘI/Unit for systematic management and informatics	Renata Tkadlecová Eva Hurytová Karel Hartl	
ÚOOZ/ Organised Crime Unit - central level	Evžen Vesecký Blanka Kosinová	reduoocz@mvcz.cz
ÚOOZ/Organised Crime Unit - Brno regional branch	Jiří Čupera Roman Čech	
NPC/ National Drug Headquarters	Aleš Borovička	npdc@mvcz.cz
FAÚ/ Financial Analytical Unit	Jaromír Neužil Jiří Tvrď	Jaromir.Neužil@mfcz.cz Jiri.Tvrdy@mfcz.cz
GŘC/ Directorate General of Customs	Marek Martinovský Tomáš Jirásek	m.martinovsky@cs.mfcz.cz

RESTREINT UE

Section/department	Participants	E-mail
MŘ Brno/PTH Police Town Headquarters (PTH) Brno	Martin Bednář Jan Tollar Radko Bébar Pavel Kříž Josef Bečvář Petr Andráši	
FIPO/Illegal Proceeds and Tax Crime Combating Unit	Pavel Zelenák Hana Kudelková	fipoint@mvr.cz -//-
ÚOKFK/Unit Combating Corruption and Financial Crimes	Tomáš VESELKA Zbyněk VANIČEK	okhphare@mvr.cz
SZB/Permanent representation of the Czech Republic /Brussels	Jan Vyčítal	Jan_Vycital@mzv.cz

DECLASSIFIED

LIST OF ABBREVIATIONS/GLOSSARY OF TERMS

ACRONYM ABBREVIATION TERM	ENGLISH TRANSLATION OR EXPLANATION
AWF	Europol's Analytical Work Files
BdL	Bureau de Liaison
BLOKACE	System for the coordination of operational work
CIG	Common Intelligence Group
EIS	Europol Information System
EMCDDA	European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction
ENU	Europol National Unit
FIU	Financial Analytical Unit
IAC	Intelligence Activity Committee
MOU	Memorandum of Understanding
NCB	Interpol National Central Bureau
NDH	National Drug Headquarters
NFP	National Focal Point
PEGAS	Database of the Unit for Organised Crime
PWGT	Police Working Group on Terrorism
SCID	System Control and Informatics Division
SCPI	Analytical and Coordinating Centre for Strategic Information